

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 korona
 Fél évre 4 korona
 Negyed évre 2 korona
 Egy szám ára 20 fillér
 Nyilttér sora 40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

POLITIKAI HETILAP

20 millió korona a szláv propaganda szolgálatában.

PéNZ! Ez volt a fegyver, mellyel hódítottak, ez volt az érv, mellyel meggyőzni törekedtek s ennek nyomása volt a büntetés azokra, akik ennek engedni nem akartak. Eddig is így volt ez tehát, csak kisebb arányokban.

A mi tót bankjaink hirdetik ezt az igazságot legszembetűnőbben. Az egész tótul beszélő Felföldön arányosan elosztva már mintegy örszemeként működnek a megnyert területek fölött, vagy lesnek azokra, amelyek még magyar kézben maradtak.

Lelkesedést, meggyőződést nem keresnek őt, mindezt a pénzzel helyettesíteni lehet.

Akin a rábeszélés nem fog, akit szónoklattal megingatni nem lehet, aki meggyőződésére hivatkozik ellentállásban: mindazoknál a pénz segíteni szokott. S aki vagyoni tekintetben is megközelíthetetlen, azt a bankoknál kilátásba helyezett magas osztálékkal nyerik meg.

Ez a lélekvásárlás már elég korán kezdődik. A különféle helyeken elosztott kisebb-nagyobb tőkék, alapítványok kamatai a tót tanuló ifjúságot vannak hivatva támogatni; — értsük alatta, hogy ezek az összegek már az ifjúság megvásárlására hoztak össze, annak az ifjúságnak, amely különben a magyar közép- és főiskolákon más szellemet, érzést és gondolkodást sajátított volna el, ha ezzel a judáspénzzel dobogó szívére nem teszik kezüket s ha agyát már eleve le nem szorították volna.

De láttuk a tőkét az iparvállalatokban is. A Felvidéknek számos gyárat, nálunk is kettőt, ez a pénz mozgat. Eddig talán versenyen kívül még, abban az értelemben, hogy termékei értékben kisebbek, árai nagyobbak, mint a miénk, de már addig is azokkal a kellekkel fölruházva, amelyekkel jövőjük biztosíthatóan tekinthető. És láttuk ennek nyomait a földvásárlásokban is. Tavaly mondatott ki a jelszó Prágában, hogy

a Felvidék minden talpalattnyi földjét megnyerni, elharácsolni kell olyan eszközökkel, amilyenek éppen kínálkoznak.

Szóval, a szláv tőke eddig is kísértett közöttünk. Az eredménnyel azonban — úgy látszik — nincsenek még megelégedve. Keveslik, amit elérniök eddig sikerült. Vagy talán éppen vérszemet kaptak az eddigi sikereiken is s azt most nagyszabású mozgalommá akarják kifejleszteni úgy, hogy annak nyomása alatt roppanjának meg azok az akadályok, gátak, amelyek az árnak eddig ellentállani merészek, vagy erősek voltak.

Május 26. és 27-én Szentpétervárott a kongresszus egy nagyszláv bank megalapítását határozta el, egyelőre csekély 20 millió korona alapítással. Jellemző, hogy az orosz delegátusok nevetségesen csekély összegnek mondták ezt és nem alkalmasnak arra, hogy a kitzött nagy élök érdekében vele eredményesen működhessenek. Valószínű tehát, hogy az oroszok ajánlata fogadtatik majd el s ebben az esetben 100 vagy 200 millió tőkével állunk majd szemben.

Igen, mi állunk vele szemben és csupán mi, majdnem elszigetelten, egyedül.

A bankot ugyanis Prágában állítják majd föl. Ha nem is mondanánk egyebet, ez az elhelyezés megmagyaráz mindent. Felvidékünk tót mozgalmai eddig is onnan táplálkoztak, az ipar- és kereskedelmi vállalatok eddig is ott keresték a forrást, mely életüket eltengette, elhuzta, most, a hatalmas megnőtt tőke még abban az esetben is lendítené rajtuk, ha annak egyéb nemzetiségi jellege nem is volna. A bemondott cél is az, hogy Ausztria (értsük: Ausztria és Magyarország) szláv iparát fejlessze, tőkéletesbítse és különösen függetlenítse a német tőkétől, amelynek befolyásától eddig szabadulni nem tudott. A bemondott cél ez. S ha ezt szóról-szóra elhinnők is, akkor is nagy veszély fenyeget bennünket azáltal, hogy a föl szabadult cseh ipar és kereskedelem egész súlyával keresni érvénye-

sülését nálunk, amelynek alanyi és tárgyi feltételeiről itt már eleve gondoskodás történt. A Felvidék meghódítása tehát ebben az alakban is cél, ha mindjárt nem is közvetlen.

A pénznek nagyszláv jellege azonban s a kis távolság, melyben azt elhelyezték tőlünk, megvilágítja a célt, ami a legkedvezőbb esetben párhuzamos cél: ránehezenni teljes erővel és sullyal Ausztria-Magyarország szláv termelésének minden ágára, föl szabadítani azokat minden más befolyás alól és gondoskodni azokról a feltételekről, amelyek nemcsak versenyképessé, hanem versenyen felül állóvá fognak fejleszteni mindent, ami evvel a pénzzel kapcsolatban van.

Hozzák a muszka pénzt! Jut belőle ide is majd bőven! Hiszen a mi tótjaink dédelgetett gyermekek voltak még minden szláv mozgalom karjaiban. Eddig csak szólniok kellett, hogy kiabáljanak helyettük s ha úgy esett, hogy ők kezdték el a siránkozást, a szépen csengő arany mindig megtette hatását náluk.

Hogyne kapnának utána most, amikor kínálják nekik két kézzel?

El tudjuk-e vajjon képzelni is a jövőt ilyen eshetőségek mellett? Amikor iparunk, kereskedelmünk s utána földjeink is idegen kézre jutnak, amikor vendégek leszünk saját otthonunkban, amikor mindentünkben kiforgatva arra ébredünk, hogy idegenek vagyunk?

És vajjon mit szándékozunk evvel szemben tenni? —ár.

Birtokpolitika.

Írta: Vízzy Ferenc, országgyűlési képviselő.

IV.

Az állami telepítés.

Allami telepítésnél is kisajátításnak van helye a közutak, mezei közsök dűlőutak, utcák, közterek s középületek részére szükséges területek, valamint egyéb, a telepítési terület egyes részeinek vagy a telepítési terület s a régi község összefüggését akadályozó ingatlanok megszerzése végett. A községi jegyző, pap, kántor

és orvos illetményföldjei, a közterhek viselésének a kötelezettségével, az illetők ingyenes hasznélvezetébe adandók, hogy a telepítés ügyét támogatassák s előmozdítsák is ha ezen várakozásnak nem felelnek meg, a földmivelésügyi miniszter három havi felmondással a gazdasági év végén bármikor vissza is veheti, aki e tekintetben a törvényhatósági telepítési tanács véleményét tartozik kikérni.

Egyes telephelyek egy kézből való összehalmozása s teljesen vagyontalan elemek befogadása tilos. A telephelynek gazdaságilag vagy jogilag való felosztása esetén a feloszthatóság megengedése a telepítési hatóságnak az engedélytől függ.

Az átruházási tilalom ki van zárva azon esetekre, amelyekben az átruházás mellett a számbajóható magasabb érdekek sérelmet nem szenvednek. A telephely rendszerint csak egy családnak nyújt biztos megélhetést; de ha a telepes a telephelyet, vagy az ahhoz való jogot több személyre kívánja átruházni, az átruházási engedély megadására vonatkozó szabályok ilyenkor a hatóságot nem kötelezik.

A telepes halála esetén az állam a telephelyet visszavásárolhatja s az ahhoz való öröklés tárgyát akkor szolgál, ha az állam a visszavásárlás jogával nem él. A visszavásárlási ár az az összeg, mely a vételár vagy járadék megváltási ár s a telepes költségén létesített épületek s építmények értékét alkotja.

A telepítési hatóságnak kötelessége a halál miatt megüresedett telephelyet a törvényes leszármazók közül azoknak átengedni, akik telepes ké-

pességgel bírnak, a visszavásárlási árból a nekik jutott részt az államnál visszafizetik s ha a telepítési jogviszonyba való lépésükkel az államnak kárt nem okoznak.

A törvényes leszármazók a telephely felosztásában vagy közös gazdálkodásban álapodhatnak meg. A telephely az ily leszármazók közül a legmegfelelőbbnek engedendő át. A visszavásárolt középbirtokos telephely csak közös gazdálkodás feltétele mellett engedhető át a törvényes leszármazottaknak.

A telepítési hatóság engedélyt adhat arra, hogy a telepes a telephelyt egészben vagy részben bérebeadhassa, vagy helyettét állíthasson; ha pedig az illető gyámság vagy gondnokság alatt áll, megbízottja gazdálkodhassék. A telephely, jogügylet útján, a hatóság engedélye nélkül meg nem terhelhető, ha csak a telepesre nézve szükséges vagy hasznos beruházások s kiadások érdekében nem látszik helyenvalónak.

A telepes telephelyét köteles el látni a szükséges élő s holt felszereléssel, valamint épületeit, természetét, takarmányműtűt fűzár ellen biztosítani, nehogy az előbbinek elmulasztása visszavásárlást vonjon maga után.

Az állami telep kulturális szükségleteiről az állam már a telepítés alkalmával gondoskodik s különös súlyt helyez arra, hogy a telepen alkalmazott tanerők különösen ki legyenek válogatva.

A telepesházakat s a szükséges istállókat a telepítési alpból az állam építi, vagy az építésre a telepítési alpból kölcsönt ad, mit a telepes a

föld vételárának visszafizetésére megállapított feltételek mellett törleszthet, vagy ha járadék ellenében adatik el — a járadék az építési költség számbavételével állapítandó meg.

A telephelyet olyan karban kell adni, hogy azt a telepes már az első évben okserlenül művelhesse. Így mivel a tenyészállatok s közlegelő a gazdálkodásnak fontos tényezői, a telepeket különös figyelembe kell részesíteni s éppen azért a telephelyekkel járó közös legelő törlesztési részletéből az állam a kamat-teher felét, vagyis azt a részt viseli, amely új legelő szerzése esetén kedvezményként a telepeket megilleti. A telepítés előtt tett beruházások költségei a telepítésre fölhasználható ingatlan tiszta jövedelméből fedezendő.

A telepesek esedékes tartozásait az állam a közadók módjára szedi be. Az állami telepes ingóságaira vezetett végrehajtás esetére az állami telepvátság kedvezményes rangsora van biztosítva. Az adók s vízrendezési, talajjavítási követelések számára azonban itt is biztosítottak az elsőség, ha a telepvátság telexkönyvileg van bekebelezve. Mielőtt azonban bekebelezetnék, a telepítőt törvényes zálogjog illeti meg a telepes ingóira.

A gazdálkodó- s munkástelephelyek adó-, bélyeg- és illetékmentességét, a középbirtokos helyek pedig szállítási díjkedvezményt élveznek. A földadoménusságra való igény egy év alatt jelentendő be s a mentességet a földmivelésügyi miniszter adja meg, míg a házadómentességhez való igényt a telepítési hatóság jelenti be. A telephelynek különleges jogi

T Á R C A.

Uj élet.

Dialog egy ember és az ő kutyája között.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcaja. —

Ira: Hevesi József.

(Személyek: Gödrös, kintés, öreg ember. Dobos, a kutyája. Szin: Kert közepén álló nagyszőlő, de elhanyagolt villának a verandája, mely be van futtatva kuszó növényekkel. Ezek azonban most szárazak, a fűtő rózsá, meg a glicinia. Mert március hónap van és még nem hajtanak. A szin egy pár másodpercig turesen áll.)

Gödrös (mikor belép, a kakutos óra éppen kilencet üt): Kilenc óra van. Kissé olkóricáltam lenni a kertben. Azok a bolond tavaszi virágok most bujnak elő. Most kezdődik az új élet számukra. A hóvirág, galantusz nivalis szűzi fehérségével, a világos-sárga primula, a kék erjú herevirág, az oxális, no meg az ibolyák. Most kukucsálnak elő a bosszu téli álmom után és kíváncsian néznek körül, hogy milyen is hát az új élet? ... Bizony már kilenc óra. ... (Keresgél a verandán.) A levélhordó már itt járhatott és ... de nem látok semmit. ... (Belép a villába, nyitva hagyja az ajtót és hallani lehet, hogy benn motoszkál és motyog. Csakhamar kilép

a verandára.) Benn sincs semmi. Pedig már okvetlenül kell hirt kapnom. A nagyságos ur megérte. (Kicsinylőleg legyint a kezével.) Az ő igéret! ... De az a kisasszony is, aki itt járt az apjával, mára mondta, hogy biztosan kapok tudósítást. A jóság benne van a szemében. És csodálnám, ha szavainak nem állana.

Dobos (rohanva jön, szájában egy esomó tavaszi virággal).

Gödrös: No itt vagy. ... Jól tetted, hogy elhozta a virágokat. Én bizony az én vén fejemmel ott fejeitettem őket a fűz alá, A levélhordót nem láttad?

Dobos: Hau! Hau!

Gödrös: Csodálom. Már itt kellett járnia. És én nem találom itt semmit. Pedig izgat a dolga. ... Mert hát, tudod öreg cimborám, mintha kifelé állana innen a mi szekertnk rudja. A villát eladja a nagyságos ur és ki tudja, hogy az új vevő nem hoz-e majd új kértészt is magával? Akkor aztán mehetünk innen! De te velem jössz, ugy-e, koma?

Dobos: Hau! Hau!

Gödrös: Azt tudom, hogy te hűségösen kitarasz mellettem és el nem hagysz. Egy kicsikét nehezünkön osik majd új tanyát keresni. Én már huszonhárom esztendő óta nyesegetem itt a fákot, te is itt láttad meg ezt a kutyát világot innen-onnan már tizenöt esztendeje, ugy-e?

Dobos: Hau! Hau!

Gödrös: Fura lesz biz az! De inkább neki megyek megint az életnek és újra kezdem a kútdést, minthogy így maradjak itt továbbra is, ebben a szomorú világban, ahol minden züllésnek indul. Nem is esoda! A nagyságos ur nem törődik a villával! Igaz, hogy most már nem is villa ez, csak jelző! A kertre meg épenséggel semmi gondja sincs. Egy fillért sem akar adni, ha kérek tőle voteményekre, virágmagokra, fákra, esemetekre. ... Nincs pénz! Elvitték a dának, meg a versenyeik, meg a kártya. A nagyuri élet. Pedig milyen gyönyörről hely ez itt! És milyen szép lehetne ez a kert, ha egy kevés pénz akarna ráoldozni. Ott hever már három esztendő óta az új tervem, melyet a japáni hortikultura szerint készítettem. Csodájára járna az egész környék. Az a kisasszony is, aki a mult héten itt járt papájával, hogy a villát megnézze, menniye lelkesedett, mikor megmutattam neki ezt a tervemet. „Ez igazán gyönyörcsü volna!” Gyönyörcsü! Így mondta, mert az r betűt is megöltggyija szelid, csengett az hangjával. Nagyon bájos teremtés és a jóság benne van a szemében, a nagy, kék szemében. Neked is tetszett, Dobos? ...

Dobos: Hau! Hau!

Gödrös: Mindjárt észrevettem, mert olyan nagyon barátságosan dörgölődött hozzá. Én

megszűnését a telepítési hatóság mondja ki, még pedig: ha azt tulajdonilag a közérdek kívánja; ha a telephely megszállása óta 50 év már letelt s a telephely vételárát már lefizették.

Ha a telepes a telephelyet eladja, megvan az elővásárlási jog, mely jog az általános jogrendszer szerint a jogosult személyéhez kötött jog; — mert sem jogügylettel, sem örökösödés útján, sem egyébként másra át nem szállhat.

Az olyan telepestől, aki telephelyén nem lakik, vagy ott nem, vagy rosszul gazdálkodik s aki telephelyét engedély nélkül eladja, felosztja, mással egyesíti, akinek a házanépének a viselkedése, magatartása olyan, hogy megbontja a telep békéjét s meggátolja annak további fejlődését, vagy aki büntett vagy nyereségvágyból eredő vétség miatt, vagy politikai jogainak a felfüggesztésére egy évet meghaladó szabadságvesztési büntetésre van elítélve, vagy aki három részlettel hátralékban van, aki nem magyar állampolgár, aki csódsé került, aki telepítési célra alkalmatlanná vált, végül ha a telephelyre végrehajtási eljárás van elrendelve — a telephely visszavásárolható. Ha a telepes a visszavásárlásban nem nyugszik meg, az ügyet bírói útra terelheti.

A bíróság csak akkor szüntesse meg, ha a visszavásárló az általa a visszavásárlási árból kellő időben letétbe helyezte a végrehajtásra illetékes bíróságnál a készpénzben kifizendő összeget. A visszavásárlási ár annyi, mint a vételár vagy a járadékának a megváltási ára, a telepes költségein létesített épületek s építmények

értékének az összege s így az állam a telepesnek a telephely értékemelkedését nem fizeti meg.

Visszavásárlási jog azonban csak az egész telephelyre gyakorolható s a vélsen társtulajdonosok a telephelyet vissza is szerezhetik. Visszavásárláskor az ingatlan terheiről csakis azon tulajdonkorlátolás s terhelés állhat fenn, mely a telepítési hatóság beleegyezésével jött létre; más terhek s tulajdonkorlátolás a telephelyen megszűnik s átszáll a visszavásárlási árban megfizetendő pénzösszegre, a mely esetben a szükséges hitelt a telepítési hatóság beleegyezésével a telepes igénybeveheti. A visszavásárlási árnak a megállapítása kizárólag az államra és a telepesre tartozik s abba a hitelezők nem szólhatnak bele.

A visszavásárlási eljárás abból áll, hogy a telepítési hatóság a visszavásárlási ok közlése mellett írásban értesíti a telepest, illetőleg a hagyatéki bíróságot telephelyének a visszavásárlásáról. Ha a telepes ebbe nem nyugszik meg, ügyét a bíróság elé viheti s ha ezt nem teszi s mellette még az államnak a visszavásárlási jogát sem ismeri el, az állam köteles a visszavásárlási nyilatkozat kézbesítésétől számított 90 napon belül a telepes ellen keresetet indítani; mert ha ezt elmulasztja, a visszavásárlási jog gyakorlásának az esetén a telepítő állam az ingatlant bírói zár alá veszi.

A visszavásárlási jog általában véve kötelmi jog s telekkönyvi bejegyzés által csak harmadik személy ellen hatályos s azért e jognak formaszertű telekkönyvi bejegyzése is elmarad. A visszavásárlási jog a függő

termésre nem terjed ki, hanem csak arra az időpontra, ameddig a termés betakarítandó, vagyis a telepes telephelyének a birtokában október 31-ig hagyható. Hogy pedig a hátralékok föl ne szaporodjanak, a három évi részlettel vagy járadékkal hátralékos telep ellen a visszavásárlási jognak a gyakorlása elrendelhető. Az ilyen visszavásárolt telephelyet azonban első sorban a kilépő telepesnek törvényes leszármazóival s ilyeneknek a hiányában hozzátartozóival kell betölteni.

Ha a telepes még nem tulajdonos, sőt még meg sem szállotta a telephelyet, a telepítő állam feljogosíttatik, hogy a telepest a telephelyből kimozdíthassa.

Uj jövedelmi ágak.

Turócszentmárton, 1909. jun. 11.

A mezőgazdasággal kapcsolatban sok olyan haszonvetési forrás kínálkozik, amit ha körültekintéssel, tudomással aknázunk ki, igen tekintélyes jövedelmet vagyunk képesek magunknak biztosítani.

A legfontosabb és a legnagyobb jövedelmet adó kisebb gazdasági ág a baromfi-tenyésztés.

Még az olyan vidékeken is, ahol ennek megvan a letjogosultsága, a legnagyobb csőnynt tapasztaljuk néptünk részéről, a visszavásárlási jog gyakorlásának az esetén a telepítő állam az ingatlant bírói zár alá veszi.

Hazánk bővelkedik üdítő vizű folyó és patakokban. Ezeknek környékén százezreit

is igen szeretném, ha ők vennék meg. Ezzel a kedves leány — elárulta, hogy most menyasszony! — új élet költöznék ide a vén kertbe. A leánya is új életet kezd itt, a kertnek is új élete volna, meg talán nekünk is, öreg cimborá. Mert így nem tarthat tovább! Én nem nézhetem tovább ezt a pusztulást és nem akarok itt ingyenélősködni. Te se, ugye o?

Dobos: Hau! Hau!

Gödörös: Így pusztulnak a mi családjaink! A nagyságos ur az apjától örökölte ezt a villát. Milyen gyönyörű volt akkor ez a kert! Milyen sokat költöhettem rá! És milyen boldog volt a szegény öreg nemzetes asszony, mikor tavasszal az első virágokat bevittem neki a városba! De a fiatal ur nem úgy gazdálkodott, mint az öregek! Könnyelmű, léha életet folytatótt és most már odavan mindene! A pesti háza, a birtoka, meg ez a villa is. (Nagyot sóhaj.) Haj! Haj!... De ha már más kére jut, magam is azt kívánám, hogy annak a kedves, jószágos szép kisasszonynak a kezére jusson. Itt kezdje meg ő is az új életet, itt lássa meg a boldogság esendés derűjét, mint fiatal asszonnyka! Ő bizonyosan ápolni fogja majd a kertet és én — ha ugyan megtart bennünket — a japáni hortikultura minden bűbajos művészetét ide varázsolhatom. (Az őra negyedét t.) De én nem értem, hogy azok a levelek... Nézzük csak meg egyszer! (Keresséni kezd, végre egy virág-

cserépben talál két levelet. Diadalmasan előveszi.) Hogy eldugta őket a levélhórdó... Lássuk csak! (Az egyikre.) Ez itt a nagyságos ur írása. Ráismerem. (Olvas.) „Gödörös Balint! Kértesznek. Pusztá-Halom.“ (Folbontja és tovább olvas.)

„Ertesítem, hogy a villát eladtam Erős Frigyes urnak és részemről semmi sem állja utját annak, hogy birtokba vegye. Adjon át neki minden kulcsot és minden egyebet. Most már ő az új gazda. Isten áldja meg. Rombay.“

(Kissé történelmi a szemét.) Isten áldja meg, urfi! Isten áldja meg, Nagyságos Ur! Kissé szárazon bucsuzik el tőlem. Bizonyosan fájt a szíve neki is, mikor írta. Szegény! De sokat rákiabáltam, mikor a virággyeimait összetaposgattam!... Most hát... mehet neki egy új életnek ő is!... Isten áldja meg. (Kis szünetet tart és zsebkendőjével a szeméit törli.)

Dobos: Hau! Hau!

Gödörös: Jól van, no! Tudom, hogy azért te is sajnálod egy kicsikét a régi gazdánkat. De lássuk most ezt a másik levelet. (Folbontja és olvas.)

„Kedves kertész bácsi! Drága jó apuskám meghalhatott. Addig rimádkodtam neki, amíg meg nem vette azt a szép kis villát. Egy ideig húzódozott tőle. Azt mondta, hogy

nagyon el van hanyagolva. De én azt mondtam neki, hogy nekem nagyon tetszik és hogy én nagyon boldog leszek majd azon a szép helyen. Hát megvette! És én máris olyan boldog vagyok! Holnap, vagy holnapután kijövök, hogy összejáruj kedves kertész bácsi, mi mindenféle palántákra, virágmagvakra, esemlékre lesz szükségünk. Mert lát már itt a tavasz, az új élet! Aztán még majd beszélgetünk a japán kert művészetéről is... Ahogy azt maga nekem olyan szépen elmagyarázta. Mert én azt — mint új asszony — meg akarom valósítani, Pusztá-Halomra egy kis földi paradisosomt varázsolni. Holnap vagy holnapután tehát látjuk egymást. Jaj, de boldog vagyok! Erős Malcsi. Tisztelem a kutyát és a Dobost! El ne felejtse neki megmondani!“(

Hallottad, öreg kenyeres pajtás, tiszteltet az új gazdát!

Dobos: Hau! Hau!

Gödörös. (Utánozva) Hau! Hau!... Bizony hau, hau! Uj gazdánk lesz. Egy kedves, aranyos szép tündérlány! Es új életet kezdünk majd mink is! S megcsináljuk majd a japán hortikulturát... Hau! Hau! Hau! (Főlemeli Dobos első lábát, a vállaira teszi és úgy kezd vele táncba fordulni.) Együtt ugatnak. Hau! Hau! Hau!

lehetne a vízi baromfiaknak nevelni. S mit látunk?

Két éven keresztül laktam Budapesthez közel eső faluban, amely majdnem egészen a hatalmas Duna mellett fekszik. Azt gondolná az ember, hogy a líba- és kacsatenyésztés itt nagyban tüzetik? Szégyenlem bevallani, ha líbát vagy kacsát akarom enni, Budapestről kellett azt hozatnom addig, míg azután magam nem tenyészthettem.

Az egész faluban alig lehetett néhány pár líbát találni. Ez, mondom, közel a főváros-hoz volt, ahol hizott líbát, hizott kacsát minden időben jó pénzért értékesíthetők.

Milyen állapotok lehetnek tehát messzebb a fővárostól, ha itt ilyeneket találtam?

A baromfityénység még a legutóvalabbi részében az országnak is kifízt magának, mert annak értéke a messzebbi szállítást is kibirja.

Példa reá a tojás kivitel, amit Német és Angolországba is szállítunk.

Ami baromfityénysétsínek a gazdasági-ig és kulturailag visszamaradt az Ország az is messze tulszárnyalja.

Hazánk most már büszke lehet nagyobb városaira. Vannak Budapesten körül helyek, amelyekben lehet mondani, csupa olyan ember lakik, akik csak úgy mint Budapesten, a piaeről kijáratlanok élni. A multkor Nagyváradon jártam. Kivánságából körül néztem a piacon. Az egész piacon nem volt annyi baromfi, zöldség stb., ami Budapesten egy utca lakóinak is elegendő lett volna. Miből fedezi az ottani nép napi élelmiszerszükségletét?

Talány maradt előttem!

Az ilyen nagyobb városok környékén lakó kisgazdáknak valóságos kincsébányát képezne egy-egy modernül berendezett bolgár rendszerű kertészet.

Alig van város, ahol ilyen találmánk, s ha van is, azt nem a mi véreink multvelik, hanem más országbeli, koldusokkint ideutalokott idegenek, akik azonban szorgalmuk, munkájuk révén mint töképezések távoznak el tőlünk s mennek vissza hazájukba.

Dicséretes és követendő példa gyanánt említem Kecskemétet — az ő rossz homokföldjén — miért ne tehetné meg más város, vagy falu népe is, az ő aránylag sokkal jobb, termőbb talaján?

Egész városok indulnak naponta salátáival, uborkáival, paprikáival stb. megrakottan, messze idegen országok felé, ahol ezeket a terményeket arannyal fizetik, mert a természet mostoha, s a klíma zordasága miatt azoknak termesztését náluk meg sem kísérelhetik.

Milliók kerülnek ezen a révén Kecskemétre.

Ugyancsak a nagyvárosok közlése rendkívül kedvez a házinyullenyésztésnek is. Ezzel is leszámítva néhány intelligensebb tenyésztőt, alig foglalkozik hazánkban valaki üzleti szempontból. Pedig ez kétféle hasznát is hozhat. Mint tápláló, jó ízű húst és a szórmet, amit jó árban lehet értékesíteni.

Haszlatlan az állam erőlködése, nem képes a selyemtermelést általánossá tenni. Lakosságunknak alig két százaléka foglalkozik velő. Pedig ezzel igen sok-sok milliót lehetne

keresni, minden befektetés nélkül, csupán egy kis munkával.

Mind olyan dolgok, amik sem magasabb képzettséget, sem valamely magasabb tőkét nem igényelnek. Csupán szorgalmat, egy kis körültekintést. De úgy látszik, ez hiányzik még leginkább a mi néptünkél.

Iskolai ünnepély.

Mult vasárnap délután tartotta a helybeli polgári leányiskola hangversenyét. A hangversenye minden joga elkeit, amit örümmel vettünk tudomásul, mert az egész lozajlott mozgalmas évad alatt ilyen eset nem fordult elő. A hangverseny élén két tanítónő, Granát Elza és Andaltis Irma állottak. Csak aki az előadott műveket végighallgatta, képes azon órási munkát értékelni, amelyet a két agilis tanítónő a hangverseny, illetve előadás létsítésében kifejtett. Andaltis Irma csak szept. óta tanítja az éneket a polgári leányiskolában, a hangversenyen mindazonáltal oly eredményt produkált, amely sok évi munkának is fényes bizonyítékát képezte. A meglepő eredményt különben természetesenok talájk, ismervé a zenekar számos hangversenyéről Andaltis Irma számos zenei tudását s művészi zongorajátékát. Az előadott 2, 3 és 4 szólamú énekek mindegyikét kifogástalan összhangban és egybevégyő, fegyelmezett előadással énekeltek a gyönyörű látványt nyújtó fehérruhás leánykák. Nagy hatást keltett Grósz Etel és Pokorny Amália bájos előadott énekkettőse. Poldini Vadroszjának egy jelenetű énekkettő. Buloyoszy Erzsike és Labath Erzsike zongorajátéka — mindkettő azig mástéleve játszik — igen sikerült volt s szintén mestertű kiváló képességét dicséri. Uhljárnik Annuska Bloch kis magyar ábrándját játszottja hagedűn. Úgyes játéki felkesen megtapsolták. Zongorán kitűnő készűltséggel Raszlavik Irma kísérté. Az énekszámok között Winter Margit, Mészáros Anna, Tok Juliska és Labath Erzsikebet szavaltak. Mindegyik a lehető legjobbat igyekezett nyújtani, ami szépen sikerült is nekik.

A hangverseny második része 2 szindarab előadásából állott. Mindkét darab sima, görűdtűleken előadás, a szereplők pompás összejátéka, ügyes mozgása, bátor föllépése a polg. leányiskolai önképzőkör buzgó elnökének, Granát Elzának érdeme. Különösen a kitűnő rendezést csodáljuk, amely díszes vált volna bármely gyakorlott szakembereknek. S ha tekintetbe vesszük azt az óriási fáradságot, amit a rendezők nap-nap után ki kellett fejtenie, hogy az élvezett gyönyörű eredményt elérje, nem tudjuk eléggé méltányolni Granát Elza munkáját. A szereplők Labath Erzi, Draxler Margit, Ormai Margit, Sztaruszka Olga, Mesko Angela, Borbély Ilona, Rosenberg V., Tok Juliska egyenkint és összesen igaz dicsőretet érdemelnek bátor, élénk és egymáshoz simuló játékuért.

A közönség mindkét tanítónő lelkesen ünnepelte az előadott zeneszámok, illetve darabok után. Reméljük, hogy az elért siker arra fogja a tanítónőket ösztönözni, hogy többször is legyen részük hasonló élvezetes iskolai ünnepélyekben.

Az ünnepély jóvedelme a Ferenc József Tanítók Háza turóczi szobája javára fordítatott.

HIREK.

A közigazgatási bizottság ülése. A vármegye közigazgatási bizottsága a folyó hó 12-én rendes ülést tartott. Az ülés lefolyásáról szóló jelentésünk, az idő rövidsége miatt, a jövő számunkra maradt.

Köszönötét fejezte ki a József kir. herceg Szanatorium igazgatósága dr. Künszler Károly kir. tanfelügyelőnek a tankerületében meg-ejett iskolai gyűjtés szép eredményeért és fölkérte, hogy az egyesület elismerését a tanítókkal is tudassa.

Elhalasztott tanácskozmány. A közutakról szóló új törvényjavaslat tárgyalására, illetve megvitatására összehívott bizottság ülést vármegyénk alispánja a f. hó 10-éről 18-ára halasztotta el. Az ülés ezen napon délelőtt 10 órákor fog megtartani.

Előadás a siketnémákról. Várady Zsigmond, a körműczbányai siketnéma-intézet igazgatója és Adamesik István, az intézet tanára érdekes előadást tartottak csütörtökön, Urnapján délután városunkban. — Várady a siketnémaságot, annak okait, természetét és a siketnémaság gyógyítását, illetve a siketnémák oktatását ismertette hosszabb, mindvégig érdekesítő és tanulságos előadásban. Előadásával — miként maga mondta — főként azt akarta a publikumnak megmagyarázni, hogy a siketnémák beszélni tanítása nem az a lehetetlen és eredménytelen dolog többé, mint aminek régen hitték; a siketnémákat ma már a társadalomnak — a többi tagokkal teljesen egyenértékű és egyenlően hasznos — tagjaivá tehetjük s az erre fordított állami vagy társadalmi kiadások többé nem elfecsérelt pénz, de a társadalom érdekében kamatozóan befektetett tőke jellegével bírnak. Fejtegetésicit végtelenen meggyőzővé tette a körműczbányai siketnéma-intézet négy növendékének bemutatása, akiket Adamesik tanár vizsgáztatott a publikum előtt. A tanítás eredménye, melyet megállapítanunk módunkban volt, valóban meglepő. A bemutatott tanulók közül egyik jelenleg az intézet I. osztályában, ketteje a III. osztályt, a negyedik az V. osztályt látogatja. Így a publikum a különböző fejlődési fokon levő gyermekek összehasonlítása alapján szorozhatott képet a siketnémák oktatásának eredményességéről. S valóban, míg az I. osztályos gyermek csak nehézkösen, szinte gőpösen ejtette ki a szavakat, addig az V. osztályos majdnem épen oly szépen és értelmesen beszél, mint egy ép beszélő és halló szervekkel született ember. Az előadást nagy publikum kereste fel és az előadott tanárokat élénk ovációban részesítette. — Ez előadással kapcsolatban említjük meg, hogy Körműczbányán újabb egy siketnémák gyámolító egyesület alakult s mozgalom indult meg, hogy ezen egyesület Turóc megyében is szerezzen fölököt. A tegnapi előadás ezen a törekvésen is lendítet, amennyiben annak hatása alatt máris sokan jelentkeztek ezen fölökégyesület tagjaul. Az évi tagsági díj csak egy korona. A koronánként összeszedett összegből egy-egy szerezésben, anyagilag is sztkülködő siketnéma gyermek nyerne az intézében elhelyezést. Ez az egy korona csekélység mindenkinek, de embertömegeknek mentünk meg vele a hazának. Emberséges cselekedetet mivel tehát mindenki, aki ezen egyesület tagjaul jelent-

kezik. A fiókegyesület szervezése városunkban dr. *Rakovszky* Iván vármegyei aljegyző kezében van, aki bárkinék készséggel ad bővebb felvilágosítást, akinél tagjelentkezni is lehet s aki taggyűjtő ívet bárkinék szívesen ad, aki a nemes cél propagandájában részt venni hajlandó.

Az állandó választmány ülése. A törvényhatósági bizottság kobeleből alakított állandó választmány a folyó hó 11-én délelőtt 10 órakor ülést tartott, melyen a f. hó 15-én tárgyaltásra kerülő ügyek sorozatát tárgyalta le. Az ülésen vármegyénk főispánja elnökölt.

Adakozás. A Ferenc József Tanítók Házában létesítendő Turóczy Szoba alap javára újabban a következők adakoztak: Nagy Bőske 10 kor., Jurányi Károly 4 kor., Akancsisz Ilonka 2 kor., ezeket az összegeket a tanfelügyelőség köszönettel nyugtázza.

Kifosztott vadászlat. Még a múlt hóban történt, hogy *Revágy* Gyula báró kántorölvégi vadászlatába ismeretlen tettesek betörték és onnét több értékes dolgot elemelték. A csendőrség hosszú, lelkiismeretes munka után a tetteseket *Bella* János és *Chuda* György pódrhagyi lakosok személyében kiderítette. A tolvajok a helybeli járásbírósnál feljelentettek.

Fürdőmegtisztás. Az idei fűrdővéd hivatalosan ma nyílik meg Stubnyafürdő. Délután a folyó évre szerződötetett kiltűnő cigánybanda fogja mulattatni a zenekedvelő fűrdőközönséget. A fűrdőigazgatóságnak minden törekvése oda fog irányulni, hogy a kiváló hatású fűrdőt mindinkább megkedveltesse a nagyközönséggel.

Tűz volt Kliesnyben az elmúlt hét folyamán. *Matisz* András malma gyuladt ki éjtél felé s az épület teljesen porrá égett. A kár meghaladja a kétezer koronát. A tűz keletkezésének oka még eddig nincs kikutatva, de erős a gyanu, hogy haszonlesésből gyújtották alá, mert a különben nagyon is ócska malom tulajzasra volt biztosítva.

Egy iskola botránya. A körmözei polgári iskola egyik tanára — mint levelezünk írja — szemérmetlen viselkedést tanúsított a polgári leányiskola fejlettebb növendékeivel szemben. Vakmerősége az utóbbi időben már annyira fokozódott, hogy nyíltan, a tanteremben is tüte botrányos merényleteit. A múlt hónapban ismét egyik növendékével kezdte el aljas játékait, de a leány kimenekült a tanteremből s atyjának rögtön megírta a történeteket. A szoroscsélen apa nyomban feljelentette az esetet *Jankovszky* Dénes igazgatónál, de az igazgató ur, érthetetlen okokból, agyonhallgatta az ügyet. Erre az apa a miniszterhez fordult a kis leányán esett becsületlen sérelom miatt. A miniszter nyomban elrendelte a vizsgálatot, melynek során kitűnt, hogy a terhelte tanár 14 esetben követett el hasonló merényleteket. Körmözbányára nemesebben érző intelligenciájában rettenetes a felháborodás a

botrányos esett miatt, annyival is inkább, mert az eset többször ismétlődött. Különösen fel vannak háborodva az iskola vezetősége ellen, kinek blntös és elnéző magatartása nagyban hozzájárult ilyen és hasonló esetelekedetek elkövetéséhez. A szűkben most már teljesen megérett a gondolat, hogy ilyen vezetésű által igazgatott iskolára nem bízzák többé leányai neveltetését. Azt hiszik azonban, hogy a jelenlegi kultuszminiszter elveszi majd a merénylők kedvét hasonló garázdálkodásoktól.

Az Iparbank a f. hó 9-én a városház földszinti helyiségébe költözött s így most már a modern igényeknek megfelelő üzleti helyiséggel bír.

Botróres egy kávéházba. A múlt kedden virradóra eddig ismeretlen tettesek betörték *Röszler* József kávéházába s felfosztván a kávéház helyiségében levő szekrényeket, az azokban talált összes értékes tárgyakat magukkal vitték. Különösen nagy a kára a kávéház főpincéresnek, kinek összes szivar- és cigarettakészletét ellopták. A tetteseket ezideig kinyomonzni nem sikerült. Annait azonban megállapították, hogy a botrórés csakis a helyiségekkel ismerős egyén követhette el.

Botróres lopás. *Steinwald* József Liptómezői illetőségű csavargó a f. hó 9-én *Buoóczky* József szentpéteri lakos lakásába tört be a ház ablakán keresztül és onnét több értékes holmit magával vitt. A tolvajit letartóztatta a csendőrség.

Késelés. *Kupcsok* Dániel ruttkai lakost a múlt napokban sütet éjjel megtámadta *Lamos* Ferenc ruttkai lakos és balkarján késsel súlyosabb természetű szurást ejtett. A tettest a csendőrség feljelentette a helybeli kir. járásbírósnál.

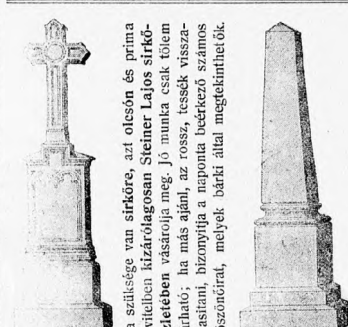
Egy takarékpénztár költözködése. A Turóczy gazdasági takarékpénztár a múlt héten költözködött át Stubnyafürdőre, az intézet új székhelyére. Ez utón is figyelmezteljük tehát az intézet ügyfeleit, hogy a f. hó 15-től kezdve összes megkereséseiket, leveleiket és pénzküldeményeiket ezentúl Stubnyafürdőre címezzék.

Lopások. *Horváth* Imre ruttkai lakostól *Berkó* Róza többszörösen büntetett cigány nő a múlt hét folyamán többféle ruháneműt lopott el. A csendőrség a tettest letartóztatta. — *Papp* István kéménysporegédől *Bentovanszky* János segédúrsára lopott el 5 korona 30 fillér készpénzt. A csendőrség ez ügyben jelentést tett a kir. ügyészségnek.

Olvásoknál figyelmét felhívjuk a lapunkban közlöt *Steiner*-félo hirdésre.

A siker titka. Sok vállalkozás már magában hordja a siker magyát s ha az illető vállalkozás tényleg célszerűt és hasznos, ugy a sikert csak általános rokonszenv és meglegedés kísér. Ilyen vállalkozás a Gyermekvédő Liga által most rendezett tárgysorsjáték is, mely a közönség körében a leg-élelnekbb pártolásra talál. De a Liga, melynek alapjait a tárgysorsjáték tiszta jövedelme hivatva van gyara-

pitani, áldásos munkáddal méltán reá is szolgált, hogy a közönség ezen vállalkozásában is támogassa, azonfelül pedig a játékvezetést is oly leleményesen, egyuttal reálisan van összehállítva, hogy a sorsjegyek vevői a játéknál feltétlenül megtalálják számításukat és voltaképpen mitem kockázatnak. A tervezet szarint ugyanis a Liga sorsjegyek mindegyike kivétel nélkül nyer és a legkisebb nyeresémi arany- vagy ezüsttárgy. Van azonfelül egy 20000 koronás értékű főnyeresémi, 36 darabból álló, passz kiállítási asztalkészlet aranyból, — mely a Kossuth Lajos-utca egyik kirakattában hetek óta általános bántulat tárgya, továbbá több nagyobb nyeresémi 4000, 3000, 2000, 1500, 1000 korona stb. értékben. Most, hogy ezen sorsjegyek huzási ideje, július 1-je közeledik, a sorsjegyirodát (Budapest, Ferenciek-tere 4.) valósággal elarasztják a megrendelésekkel s azonfelül a fővárosi és vidéki tőzsdékben, ahol ezen sorsjegyek ugyancsak kaphatók, szintén élénk kereslet mutatkozik ezen sorsjegyek iránt, ugy hogy biztos remény van, miszerint a huzás napjáig a kibocsájtott 400,000 sorsjegy mind elkel, ami igazán páratlan eredmény volna. Aki tehát egy humánus intézményt minden kockázat nélkül támogatni óhajti, az vegyen ezekből a sorsjegyekből.

Ha szűksége van sírkőre, azt olcsón és prima kivitelben kizárólagosan *Steiner* Lajos sírkőüzletében vásároljon meg. Jo munka csak tölen lehet, ha más ajánl, az rossz, tessék visszautatítani, bizonyítja a naponta beérkező számos köszönetirat, melyek bárki által megtekinthetők.

Steiner Lajos sírkőüzlete

Turóczy-szentmártonban, főtutca.
Óriási választék a legfinomabb márvány, gránit, sienit sírkövekben. Már 40—3000 koronáig terjedő árakban kaphatók! — Az összes kőfaragómunkák és javítások elvállaltatnak. Szolid kiszolgálás!

ISKOLAI ÜGYEK.

Hivatalos rész.

1845. sz. Turóczy vármegye kir. tanfelügyelő-sége.

Tanterületem összes tanítóinak.

A nagyközönségi „Patria” pótkérvényár igazgatósága a közelmúltban azzal a kéressel fordult az Eötvös-alap elnökségéhez, hogy a mindennapi szükséglet tárgyát képező gyártmányait a vegyes erkölcsi támogatásba s ajánlja az összes tanítézetek vezetőségének, tanár és tanító uraknak arvéből, hogy azt saját

Svehla János és Paulovics Béla
= első turóczyi sírkőraktára! =

SÍRKÖVEK

Mindentéle kőfaragómunkák, valamint javítások elvállaltatnak!

A legkitünőbb minőségű, valódi karrarai és hazai termésű márvány és gránit, — továbbá többféle színű veronai márvány, sziléziai, svéd és görög gránit, labrador stb.

Svehla János

TURÓCZSzentMÁRTONBAN.

60—2000 koronáig terjedő árakban kaphatók! — kárpitos, butor-kialtásos tettemkezési vállalatnál

Szolid és ügyelmes kiszolgálás!

háztartásukba vezessék be s annak használatba vételét alkalmas módon a nagyközönségnek is ajánlják.

Az Eötvös-alap elnöksége a „Pátria“ pótkávégyár fentebb szóva tett ajánlatát a választmányi ülés elé terjesztette. A választmányi ülés múlt hó 15-én tartott ülésében azt illetés és beható tárgyalás alá vette s a beterjesztett okiratokból meggyőződött arról, hogy ez a legpedánsabb igényeket is kielégítő módon felszerelt gyár gyártmánya minden ízében magyar, magyar föld termi az a anyagot, amit az ugyancsak magyar kéz dolgoz, egyhangulag elhatározta, hogy a kért erkölcsi támogatást annál is inkább megadja, mert hiszen abból az „Eötvös-alap“-nak igen szép állandó haszna lesz, ami meg fogja könnyíteni azt az emberbaráti, nemes munkálkodást, amit az Eötvös-alap alapszabályszerű kötelezettséggel magára vállalt s amit mindazon tagjaival szemben kivétel nélkül érvényesít, akiknek ahhoz igényjogosultságuk van.

Az „Eötvös-alap“ ezen újabb munkálkodását a tankertületem területén működő tanító uraknak figyelmébe ajánlom. Ezzel a ténykedésével nemcsak a magyar nemzeti közgazdasági élet felvirágoztatását fogjuk előbbre vinni, hanem egyuttal nagy segítségére leszünk magának az Eötvös-alapnak is, hogy üzelen, nemes munkálkodását minél intenzívebb módon teljesíthesse. A „Pátria“ pótkávé csaknem minden üzletben kapható, arról van tehát fiztán szó, hogy mert ez magyar gyártmány és mert valamennyi más, a piacon levő hasonló gyártmánynál jobb, ne más pótkávé használjunk, hanem a „Pátria“ pótkávé, ami minden kiállításon az első díjat nyerte.

Dr. Künszler Károly s. k. kar. tanfelügyelő.

Iskolai vizsgálatok. A turóczi szentmártoni és jahodniki állami elemi iskola 1908/9. tanévi zárvizsgáinak sorrendje a következő: június hó 12-én reggel 8 órakor hittanvizsga. — Június hó 16-án reggel 8 órakor I. osztály vizsgája, reggel 10 órakor II. oszt. vizsgája. Délután 2 órakor a jahodniki iskola vizsgája. — Június 17-én reggel 8 órakor a III. fúosztály vizsgája. Reggel 10 órakor a III-IV. leányosztály vizsgája. Délután 2 órakor a IV-V. vegyes osztály vizsgája. — Június hó 20 án délelőtt 9 órakor záróünnepély. Az összes osztályvizsgák, ugyszintén a jahodniki iskola vizsgája, a főépület IV. osztályu termében tartatnak meg. A záróünnepély az I. számú óvodában lesz megtartva.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdasági tudósítók kongresszusa. A múlt vasárnapi gazda-napok, az országos gazdaggyűlés, az országos állami kiállítás, a nemzetközi tejgazdasági kongresszus és a sok gazdasági jellegű egyéb ünnepségek méltó és szép befejezése volt a f. hó 10-én d. e. 10 órakor a Váci-utcai Városházán megtartott „Gazdasági Tudósítók III. Országos Kongresszusa“, mely a résztvevők nagy száma miatt valóban impozáns volt. A gazdasági tudósítók ezen kongresszusa alkalmából alakították meg országos egyesületüket, hogy így az egyesülésben rejtő nagy erkölcsi és szellemi erejűk segítségével is hatékonyan szolgálják az ügyet, melyre vállalkoztak s ez intézményüket oly nivóra fejlessék, amely méltán tarthasson számot az abszolúte megbízhatóságra, szolgálván ezzel nemcsak a szorosabban vett agrikulatúra, de a gabonakereskedelem és fogyasztók millióinak, az összességnek érde-

keit. A kongresszus tárgysorozatán szerepelt a magyar növénytermesztés és talajjavítás halhatatlan nevű, imént elhunyt apostolának, Cserhádi Sándornak emelendő szobor felállítása érdekében való mozgalom megindítása is, amely méltán kelthette föl az ország egész gazdaközönségének érdeklődését és rokonszenvét.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczi Ferencné.

Nyilttér.

(E rovatban közöltékért nem felelős a szerkesztő.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik forrón szeretett férjem, illetőleg édesatyánk elhunytá alkalmából részvételükkel felkerestek és utolsó útjára elkísérték, fogadják ez uton is hálás köszönetet.

Özv. Zathureczky Jenőné és gyermekei.

Jobb házból egy, esetleg két izraelita fiu **tanulónak** felvétetik. — Ajánlatok Weisz Márton fűszerüzletébe Debreczenbe.

Meghívás.

A Turóczi magyar ipar és kereskedelmi bank r.t.

1909. évi június 20-án (vasárnap) d. e. 10^{1/2} órakor Turóczi szentmártonban, saját helyiségeiben tartja

RENDDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSÉT,

melyre a t. részvényeseket meghívja az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabályok 3. §-ának az alaptőke felemelése folytán szükséges módosítása.
2. A Turóczi megyei takarékpénztár részvénytársasággal való egyesülés iránti határozat-hozatal.

Turóczi szentmárton, 1909. évi június hó 2-án.

Magyar forrás!

Húgyhajtó és húgysavoldó

Magyar forrás!

Szultán-forrás

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, lithion-tartalmú ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital!

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kútkezelőség és központi iroda: **Igazgatóság: BUDAPEST, EPERJES.** IV., Ferencz József-rakpart 22. sz.

Kapható külföldön a következő városokban: Brüsszel, Páris, London, Newyork, Ostendében.

Telefon Eperjesen: 74.

Telefon Budapesten: 111-93.

Vezérképvisező: Moskóczi József, Turóczi szentmárton.

Haltenberger Béla

Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó gyárainak képviselője:

Reisz Lipótné, Turócszentmárton.

Nagy választék női és gyermekalakokban

Ügynökök, urak és hölgyek

minden szakmából, reprezentációképesek, kik a magánfelekkel való érintkezésben jártaak, Magyarországon minden nagyobb helységében fixum és provizó ellenében alkalmatlanok. — Használhatóság esetében állandó alkalmazás. Övadtéképes urak és hölgyek ajánlataikat „jó jövődtem” jellege alatt Pozsony, poste restante küldjék be.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat és a legképtelenebb dolgokkal kenegeti arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg, sok esetben tönkreteszti arcából, úgy hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Gutori Földes Kelenen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével ért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra bír, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága (szepő, májfolt, kifutések stb.) ellen páratlan és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek nem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titka senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s éppen azért, mert a titkot soha senkire nem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leg gondosabb, tehát hatása is rögtön és biztos. Ovakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kenegetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és franciá hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépségére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépségfőzér a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szepőket, májfoltokat, kifutéseket, bőrártást, mitesszert, arc- és kéz-vörösséget. Az arc ideális szép, tiszta és ifjú lesz s emellett a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Ára: kis üvege 1 korona, nagy üvege 2 korona. Margit-szápon 70 fillér és Margit-pouder (felhőzörögés) 20 fillér, 1 korona 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában, ahol pedig rákérten nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így írni: Földes Kelenen gyógyszerész, Arad. — Kapható: Gazdik János gyógyszerertárában Kőrmöcsybányán — és Toperczer Sándor gyógyszerertárában Turócszentmártonban.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy réginek bizonyult háriszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köznéven, oszlan és meghűlés-akták, bedorzoslékben használva.

Figyelem! A készítés, illány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosan válasszunk és csak olyan áruvet fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van oszomolva. Áru üvegokban K-80, K 140 és K 2- és üvegezővel minden gyógyszerertárában kapható. — Főkatár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Turócsvármegyei raktár: Schönach Viktor gyógyszerésznél Zlínóváralján — és Toperczer Sándor gyógyszerésznél Turócszentmártonban.

HIRDETMÉNY.

A Turóczi Gazdasági Takarékpénztár R.-t.

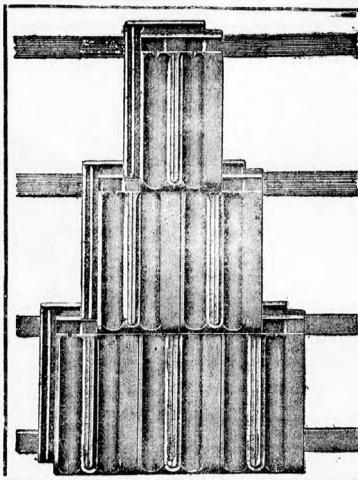
üzleti helyiségeit és irodáját 1909. június hó 15-én

— Stubnyafürdőn —

a Herz-féle házban (a fürdőparkkal szemben) megnyitja.

Flaptoké és tartalékalap: 150.000 korona.

Üzletágak: 1. Váltókölcsonök 6-7%. — 2. Jelzálogkölcsonök 6-7%. — 3. Törlesztéses jelzálogkölcsonök 20, 30, 40, 50 stb. évekre 4-4 1/2%. — 4. Betétek és folyósámláj betétek 4-4 1/2%. — 5. Előlegek értékpapírokra. — 6. Idegen pénzek és értékek beváltása.

Schulz Lajos

Szúcsány (Ks.-Od. vasút)
és Turócszentmárton

gőztéglagyárai szállítanak:

Francia kettőshornyolt-, hornyolt- és hódfarkú fedélserepet, alagsőveket, nyersfalazati és idomtéglákat vízhatlan, fagyellenálló, egyenletes minőségben. Minden iparágknak megfelelő chamotte és tűzálló téglákat.

Építési vállalata

szerkeszt és épít: minden alaku gyári kényeményeket, kazánbefalazásokat, tűz- és vízrendezéseket jótállás mellett.

Központi iroda: Szucsány. Elárúsítóhely Turócszentmártonban, Bindfeld Armin cseznél.

735/1909. tk. sz.

Hirdetmény.

A Kiscsepény községhez tartozó Deákfalva pusztá telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendelettel készült átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. törvényekben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosítottak.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítésére és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1909. évi július hó 15-én fog kezdődni.

Ennél fogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a töves átvezetésből eredő kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadoat előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttjei előtt a kitűzött határonapra kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.-c. 15-18. és az 1889. XXXVII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldötték előtt igazolják, avagy odahatolnak, hogy az átíratás tkvi tulajdonos az átíratás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és bélyeg- és illetékkelengedési kedvezménytől esznek és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálog vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmeznek, illetve hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végátt a kiküldötték előtt jelenjenek meg, mert ellenesben a bélyegmentesség-től esznek.

A kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.
Zlínóváralján, 1909. évi május hó 24-én.

Janovják,
kir. bíró.

Fényképezési gépek és az összes kellékek

kitűnő minőségben
és olcsó árakon

Moskóczi Ferenczné

könyvkereskedésében
Turócszentmártonban
kaphatók.